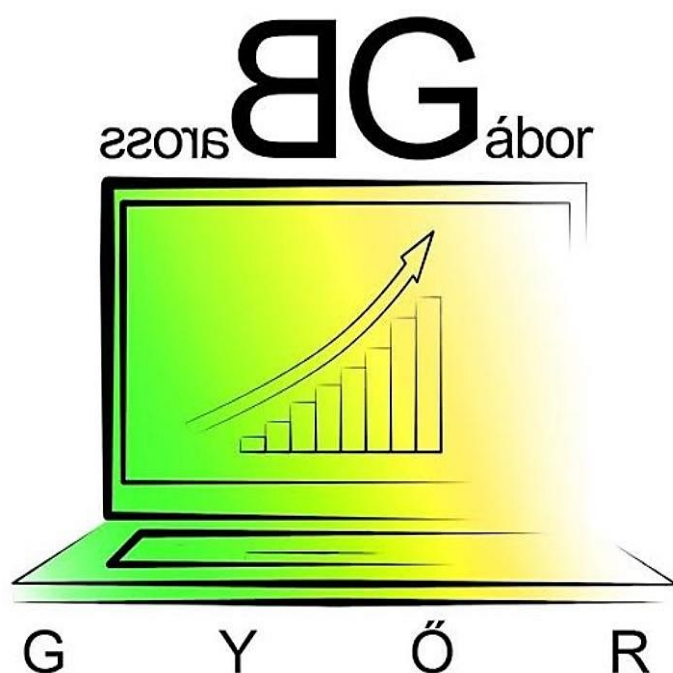

GYŐRI SZC BAROSS GÁBOR KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ
KÖZGAZDASÁGI TECHNIKUM

HELYI TANTERV

CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ
(KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ KÉPZÉS)

Óraszámok

évfolyam	9/Kny	9.	10.	11.	12.	13.
óraszám	–	-	-	36	72	62

Bevezetés

Az önálló tematikával megjelenő, de a célnyelvek keretei között is oktatható Célnyelvi civilizáció tantárgy tanításának az a célja, hogy a célnyelv használatával a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok legtágabb értelemben vett kultúrájában. Ez felöleli a célországok földrajzát, gazdaságát, társadalmi viszonyait, történelmét, tudománytörténetét, tudományos-technikai vívmányait, irodalmát, művészetét, valamint a mindennapi élet kultúráját is. A tantárgy kiváló lehetőséget kínál a tantárgyközi integráció megvalósítására és a célnyelv iránti érdeklődés fenntartására.

A műveltségi tartalmak feldolgozása a kulcskompetenciák fejlesztésével együtt hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez; az önálló ismeretszerzés, a tájékozódás, a véleményformálás képessége mellett csiszolja a társas kompetenciákat; növeli az elfogadás, a tolerancia képességét; fejleszti a célnyelvi kommunikációs kompetenciát.

A Célnyelvi civilizáció tantárgy - komplex jellegéből fakadóan – a tanulók életkorához igazítva szintetizálja a nevelési célkitűzéseket.

A tanulók a tanulmányozott országok kultúrájának jellegzetességeit összehasonlítják a magyar kultúra értékeivel, így kiteljesedik az egyetemes és a magyar műveltségről alkotott képük, és el tudják helyezni a célnyelvi kultúrát a magyarság kultúrájával együtt az egyetemes értékrendben. Tanulmányaik segítségével felfedezik és megértik a célországokban honos etikai elveket, és összevetik ezeket a különböző kultúrák – köztük saját nemzetük – etikai elvárásaival, így gazdagodik erkölcsi világképük.

A tanulók értelmezik az anyanyelvi kultúrától eltérő társadalmi szokásokat és szabályokat, (udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok), ezáltal hatékonyabb kapcsolatteremtésre lesznek képesek magánemberként és munkájuk során is.

Tájékozódnak arról, hogyan valósul meg a demokrácia a célnyelvi országokban, ismereteket szereznek a más országokban folyó civil társadalmi tevékenységekről, az adott országok nemzetközi szervezetekhez és az Európai Unióhoz való viszonyáról, valamint arról, hogy a helyi közösségek milyen társadalmi problémákkal küzdenek. A célnyelvi országokban oly

népszerű önkéntes mozgalmak, valamint a hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők számára teremtett esélyek megismerésével a tanulók felelősségtudata is fejlődhet.

A tanulók képet kapnak a célországok gazdaságának globális és lokális problémáiról, a munka világáról, az életszínvonalról, foglalkoznak a fenntartható fejlődés kérdéseivel.

Megismerik a célnyelvi országok munkaerőpiacának előnyös és kockázatos jellemzőit, így jobban el tudják dönteni, hogy vállalnának-e munkát külföldön, s ha igen, akkor hol, milyen és mennyi időre.

A célnyelvi civilizáció tantárgy tartalma megköveteli a folyamatos tájékozódást a célnyelvi országok hírforrásaiban. A tanulók nyomon követhetik a változásokat, megérthetik az egyes országok fejlődésének folyamatát, közben pedig gyakorolják a digitális és hagyományos médiumok használatát. Eleinte segítséggel, később önállóan értékelik a talált információk hitelességét. A hagyományos könyvtárhasználatot is gyakorolják, hogy magabiztosan tudjanak tájékozódni az idegen és magyar nyelvű könyvtári gyűjtemények anyagaiban.

A célnyelvi civilizáció tanulása valós élethelyzetekre készíti fel a tanulókat, feladatok megoldása során fejleszti a problémamegoldó képességet. A tanulók információszerzés közben megtanulnak a célnyelven jegyzetelni, rendszeresen használják az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikákat a hangzó és az írott szövegek feldolgozásakor.

Civilizációs tanulmányaik hozzájárulnak ahhoz, hogy gondolataikat, megállapításaikat kifejezzék és szabatosan indokolják a célnyelven. A tantárgy jó lehetőséget kínál a kooperatív tanulási technikák alkalmazására (mozaik módszer, projektmunka, szakértői csoport stb.).

A célnyelvi civilizáció tantárgy komplex jellegéből adódóan számos kulcskompetencia fejlesztését támogatja. A tanulók idegen nyelvű kommunikációja hitelesebbé válik azáltal, hogy szociokulturális ismereteik és interkulturális készségeik fokozatosan fejlődnek, gyakorlatot szereznek a kultúrák közötti párbeszédben. Ezek a készségek később is nagy segítséget jelentenek a kapcsolatteremtésben és a kapcsolatok fenntartásában, valamint a munkaerőpiacon való helytállásban.

Célnyelvi tanulmányaik során a tanulók megfigyelik, leírják, magyarázzák a szóban forgó területek természeti és mesterséges környezetét, azok jelenségeit és folyamatait, kutatják a környezettudatos életmód és fenntarthatóság legjobb gyakorlatát a célországokban, bővítik természettudományos műveltségüket a célországok tudományos-technikai vívmányainak megismerésével.

Megismerik a célnyelvi országok történelmének kulcsfontosságú eseményeit, az állam demokratikus felépítését, az állampolgári jogokat, az aktuális politikai és társadalmi törekvéseket. Megtanulják az emberi jogok tiszteletét, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási

és etnikai sokszínűség megbecsülését. Tájékozódnak más országok kulturális örökségéről az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. A tantárgy tanulására jellemző produktív és interaktív tevékenységek támogatják a művészeti alkotások értő és beleérző értelmezését a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulóknál pozitív attitűd alakuljon ki a művészetek, a művészi kifejezés sokfélesége iránt, nyitottakká váljanak az esztétikai élmények befogadására.

Az önálló és csoportos problémamegoldó tevékenységek, a kooperatív módszerek alkalmazása felkészíti a tanulókat a csoportban folyó közös munkavégzésre. Megtanulják, hogyan alkalmazkodjanak társaikhoz, hogyan osszák meg ismereteiket, hogyan fogadják el vagy hogyan vitassák mások véleményét. Kialakul reális önértékelésük, megtanulják elfogadni a kritikát, és mások értékelésének kulturált módját is gyakorolhatják. A folyamat eredményeképpen fejlődik személyiségük, erősödik belső motivációjuk és kialakulnak önálló tanulási stratégiáik, ami az egész életen át tartó tanulás elengedhetetlen feltétele.

Az Irányelvek szerint a két tanítási nyelvű középiskolai képzésben a 11. évfolyamon heti 1 óra, 12-13. évfolyamon heti 2 óra. A középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy nem építhet az általános iskolai célnyelvi civilizáció tantárgyra, így a készségeket és ismereteket a középiskolában is el kell sajátítani. Az éves óraszám témakörönkénti felosztása a helyi tantervben jelenik meg, amelynek elkészítése, az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

A célnyelvi civilizáció tantárgy fejlesztési feladatai:

1. Ismeretszerzés célnyelven
2. Kritikai gondolkodás
3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven
4. Tájékozódás időben és térben

Ismeretszerzés célnyelven

11. évfolyam	12-13. évfolyam
Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, célnyelven írott, vagy audio(vizuális) forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, képi forrásokból. A megszerzett ismeretek rendszerezése, értelmezése. Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.	Ismeretszerzés célnyelven írott, vagy hallott forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, szépművészeti és képzőművészeti alkotásokból, képi forrásokból.
Információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző szövegekből, médiumokból. Az információk értelmezése, a lényeges információk felismerése és rendszerezése. A különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Jegyzetkészítés, tartalmi összefoglalók és vázlatok írása célnyelven.	Önálló információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző médiumokból, az információk önálló értelmezése, összevetése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, lényeges és specifikus információk felismerése, kiemelése, rendszerezése és értékelése, valamint különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Önálló jegyzetkészítés célnyelven.
Autentikus szövegek, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.	Szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.
Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok, használata mind nyomtatott, mind digitális formátumban. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő vázlat és jegyzet készítése célnyelven.	Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő jegyzetek készítése célnyelven.
Közös, majd önálló forráskeresés célnyelven az internet lehetőségeit felhasználva. Ezen digitális források felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.	Az interneten található digitális források önálló felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.

Kritikai gondolkodás

11.évfolyam	12-13. évfolyam
A célnyelvi országok hazánkétól eltérő sajátosságainak felismerése. A célnyelvi országok társadalmi berendezkedéséről szerzett ismeretek alapján társadalmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása	A célnyelvi országok társadalmi, politikai, erkölcsi problémáinak felismerése, megfogalmazása, a tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése.
A lényeg kiemelése, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.	A lényeg kiemelése, tételmondat megfogalmazása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint. Sorsdöntő események hatásainak elemzése.
Adott témával kapcsolatos eltérő vélemények felismerése és értékelése. Tények és vélemények megkülönböztetése a hagyományos és a digitális médiumokban.	Elfogultság, manipulatív szándékok, érvelési hibák felismerése a hagyományos és digitális médiumokban.
Igaz történetek és legendák valóságtartalmának, összefüggéseinek vizsgálata. Különböző források vizsgálata a hitelesség szempontjából.	Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálata a hitelesség szempontjából.
Kérdések, felvetések önálló megfogalmazása célnyelvi országokról tanult ismeretek kapcsán. Az egyes társadalmi jelenségek háttérének, okainak keresése.	Feltevés megfogalmazása egyes társadalmi jelenségekről, azok háttéréől, okairól, érvek gyűjtése a feltevés mellett és ellen, valamint azok kritikai értékelése.
A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása.	A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása a saját kultúrával és értékrenddel.

Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

11. évfolyam	12-13. évfolyam
Összefüggő szöveg alkotása írásban és szóban a célnyelvi országokról kulcsszavak, kifejezések felhasználásával.	Önálló összefüggő szövegalkotás írásban és szóban a célnyelvi országokra jellemző fogalmak azonosításával és helyes használatával.
Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos források alapján, adott szempontok szerint.	Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos forrásokból származó szövegek alapján, megfelelő szó- és mondathangsúlyozással, interferencia nélkül.
A téma előnyös és hátrányos jellemzőinek felismerése. A tény és a vélemény megkülönböztetése. Részvétel informális vitákban. Cáfolat és ellenérvek megfogalmazása.	Az érv szerkezetének, a bizonyítás módjainak ismerete, cáfolat és ellenérvek megfogalmazása, érvrendszer felépítése, logikus és tárgyilagos érvelés. Részvétel formális és informális vitákban, döntéshozatali folyamatokban.
Saját vélemény megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése, véleménykülönbségek tisztázása.	Saját vélemény érthető, árnyalt megfogalmazása, mások érvelésének megértése, elfogulatlan összefoglalása, véleménykülönbségek tisztázása, saját álláspont továbbfejlesztése.
Fogalmazás írása valamely tanult témakörben, összehasonlítás.	Esszé- és újságcikkírás; saját nézőpont kifejtése, ellentétes álláspontok ütköztetése, a probléma világos megfogalmazása, bizonyítékok és cáfolatok kifejtése, következtetések levonása.

Tájékozódás időben és térben:

11. évfolyam	12-13. évfolyam
A célnyelvi országok és fontosabb városaik, történelmi helyszínek azonosítása térképen.	A célországok fejlődése, kultúrája szempontjából fontos helyszínek azonosítása a térképen.
Kronológiai adatok rendezése, események, csoportosítása korok szerint. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.	Különböző korszakok térképeinek összehasonlítása, a történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.
A földrajzi környezet életmódra, a szokásokra gyakorolt hatásának felismerése. A földrajzi, történelmi, társadalmi események közötti összefüggések felismerése.	A földrajzi környezet szerepe az egyes kultúrák és államok kialakulásában. Geopolitikai következmények megfogalmazása.
A tanultak elhelyezése egy kiemelt időpontokhoz képest.	A történelmi időben történő tájékozódás.
Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről, elhelyezésük a megfelelő történelmi korszakban, kronológiai számítások.	A célországok fejlődése szempontjából fontos események időrendi sorrendbe állítása, néhány dátum ismerete, kronológiai számítások.
Párhuzamok és különbségek keresése Magyarország és a célország(ok) szokásai, hagyományai, társadalmi eseményei között térben és időben.	A célországok történelmének összevetése a magyar történelem (eltérő) időbeli ritmusával és a kölcsönhatások elemzése.

Képzés

A 11. évfolyam megkezdésekor a tanulók már három éve tanulták a nyelvet. A nyelvórákon kellő számú információt szereztek a célnyelvi országokról, kialakult bennük az érdeklődés a célnyelvi országok kultúrája iránt. Nyelvi szintjük eléri a Közös európai referenciakeret (KER) szerinti B1-es, ill. B2-es szintet. Nyelvtudásuk tehát lehetővé teszi, hogy idegen nyelven is szerezzenek információkat a körülöttük lévő világról. Motivációjukat növeli, hogy a célnyelvi civilizáció tanulása során a már meglévő földrajzi, történelmi, irodalmi, zenei, képzőművészeti ismereteiket felhasználhatják, továbbfejleszthetik. Ez kreativitásra, elemző, analízis gondolkodásra ad lehetőséget, s egyben segíti őket a megfelelő, egyéni tanulási stratégia kialakításában.

A célnyelvi civilizáció tantárgy kiemelkedő szerepet játszik a kulcskompetenciák fejlesztésében, a nevelési célok elérésében. A tanítás során kulturális, technikai, történelmi,

művészeti és természettudományos ismeretekhez jutnak a tanulók. A cél az ok-okozati összefüggések felismerése, az egyes események, szokások, jelenségek összehasonlítása. A saját és a célnyelvi kultúrák megismerése, összehasonlítása révén bővül a tanulók műveltsége, szélesedik látóköriük, így fokozatosan kialakul elfogadó magatartásuk, és megbecsüléssel tekintenek az eltérő kultúrákra.

A tantárgy tanulása során mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Párhuzamot vonnak ezek hazai vonatkozásaival, s megtanulják a célnyelvi és a magyarországi jellemzőket összehasonlítani, bemutatni. A tudományos életben elért magyar eredmények, világhírű tudósaink munkásságának megismerése, bemutatása hozzájárul a nemzet szellemi és tárgyi öröksége iránt érzett megbecsülés kialakulásához. Ezek a tevékenységek erősítik interkulturális készségeiket és a nemzeti öntudatot is.

A célnyelvi civilizáció tantárgy esetében a tanulás, az információszerzés eszköze a célnyelv, így annak készség szintű felhasználására, cél-orientált gyakorlására ad lehetőséget. A tantárgy tartalma szoros kölcsönhatásban van más közismereti tárgyakkal. A célnyelvi országok sokoldalú megismerése természetes kapcsolódási pontokat kínál a tanulók számára földrajzi, történelmi, képzőművészeti, irodalmi ismereteik kreatív és interaktív felhasználásához. A tanulók az IKT-eszközökkel támogatott információszerzést és –feldolgozást is gyakorolhatják, képessé válnak az önálló kutatómunkára és a megszerzett információk produktív alkalmazására. A tananyag feldolgozása közben lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók pár- és csoportmunkával, illetve a projektfeladatok során kibontakoztassák kreativitásukat, fontos a kreatív megnyilvánulások ösztönzése, elismerése. A feladatok jellege, tartalma sok lehetőséget biztosít az önálló kutatómunkára, egyéni és csoportos előadásokra. A tanulók megfogalmazhatják feltevéseiket, következtetéseiket, gyakorolhatják a kulturált vitát, a tényeken alapuló érvelést.

A 11. évfolyam végére a tanulók képessé válnak arra, hogy a célnyelv használatával önállóan is megismerkedjenek más kultúrákkal, és összehasonlítsák ezeket, valamint be tudják mutatni Magyarország természeti, történelmi, szellemi értékeit. Nyitottabbá válnak a világra, interperszonális kapcsolataikban elfogadóbbak, toleránsabbak lesznek. A megjelölt témakörök nem választhatók mereven szét, közöttük tartalmi összefüggés, egymásra épülés, esetenként átfedés van.

11. ÉVFOLYAM

Ebben az évfolyamban bemutatjuk a fő célnyelvi országok (Egyesült Királyság és Amerikai Egyesült Államok, illetve Németország, Ausztria és Svájc) általános jellemzőit, érintve, hogy más angolul/németül beszélő országok kulturális, földrajzi adottságait. A témakörök feldolgozása során az országok jellegzetességeit tárgyaljuk, lehetővé téve a reflexiót és az összehasonlítást a célnyelvi országok és Magyarország között.

Óraszám:	9	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok természetföldrajza	
Előzetes tudás	A tanuló már rendelkezik a célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretekkel (fekvés, főváros, folyók, éghajlat) az anyanyelvén és célnyelven is. Ismeri a topográfiai fogalmakat, tudja használni a hagyományos és az on-line térképeket. A nemzeti jelképeket ismeri.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes a célnyelvi országok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és on-line térképekből; tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani; következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire; ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be a célnyelv országainak alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése, és kontúrtérképen történő elhelyezése. Az éghajlat és az időjárás változásának, és a célnyelvi országok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve. Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.		Földünk és környezetünk: az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége; településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei; Biológia: élőhely,

Nemzeti jelképek (zászlók, címerek), és szimbolikájuk értelmezése. Népességi adatok (lakosságszám, népsűrűség) elemzése térkép alapján. A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás, és a bevándorlás korlátozásának okai. A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.	életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág; Informatika: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárási-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.

Óraszám	9	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	
Előzetes tudás	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról, a célnyelvi tanulmányaik során szerzett információt az oktatásról, játék és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása.	Gazdasági ismeretek: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a	
A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok		

(öreg, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek vagy bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, ill. párhuzamok keresése. A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése. A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.	tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás; Földünk és környezetünk: társadalomföldrajz; Erkölcstan, etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. Életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés.

Óraszám	9	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hagyományok, szokások, életmód	
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, életviteléről; felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal; a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A célnyelvi országok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása. A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal.	Életvitel és gyakorlat: család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek;	

A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése. A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások. A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra. A vidéki és városi élet.	Erkölcstan, etika: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet; Biológia: egészséges életmód, fogyatékkal élők; Testnevelés: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció; Informatika: e-könyvek, médiatudatosság.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermek jogok, kötelességek, elöregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.

Óraszám	6	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Sport	
Előzetes tudás	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat; felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről kritikus véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben; tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országban és hazánkban.	Erkölcstan, etika: fair play; dopping, sportszerűség;	
A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban.	Testnevelés: sportágak, szabályrendszerek;	
Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem,	játékleírások,	

csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe. Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon. A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása. Néhány a célnyelvi országokból és hazánkból származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása. Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és extrém sportok elterjedése és ezek hatása. Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai). A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).	játékszabályok; életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, élettani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.

▪ Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése ▪ Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően ▪ Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	Szabadon felhasználható órakeret: 3 óra

12-13. ÉVFOLYAM

A tanulók már egy éve tanulják a célnyelvi civilizáció tantárgyat, számos olyan ismerettel rendelkeznek a célnyelvi országokról, azok társadalmáról, kultúrájáról, melyek további ismeretek megszerzésére, a már meglévő tudás bővítésére, más szempontú vizsgálatára motiválják őket. Eljutottak az európai hatfokú skála (KER) minimum negyedik szintjére (B2).

Kellő tapasztalattal, tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű célnyelvi információszerzésre és viszonyításra képesek. A nevelési célok közül ezen a szinten a tanulás tanítása kiemelt fontosságú, hiszen a tanulóknak a 12. (13.) évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az önálló és kritikus ismeretszerzést idegen nyelven, valamint nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik és munkájuk során egész életükön át.

A 12–13. évfolyamon az előző szakasz témakörei életkoruknak, s a más tantárgyak tanulása során megszerzett ismereteknek megfelelően koncentrikusan bővülnek, egymásra épülnek.

A tanulók a tantárgy tanulása közben mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Összehasonlítják magyar megfelelőikkel, és megtanulják ugyanilyen szempontok szerint hazánkat is bemutatni. Az így megszerzett tapasztalatok erősítik interkulturális készségeiket, és segítik őket abban, hogy hazájuk értékeit is felfedezzék, tudatosabban kezeljék.

A tanulók a tantárgy komplex jellegéből adódóan a különböző tantárgyak keretében szerzett meglévő és új ismereteiket szintetizálják, más nézőpontokból vizsgálják, és kipróbálják valós életfeladatokat idéző helyzetekben. A tantárgy tanítása során lehetőséget kell biztosítani az önálló kutatómunkára, az egyéni és csoportos előadásokra, tárgyilagos és kulturált vitákra, döntéshozatali folyamatok, üzleti tárgyalások szimulációjára, prezentációk, audiovizuális műsorok vagy weblap készítésére stb. Továbbra is kiemelt szerepet kapnak a kooperatív tanulásszervezési eljárások és az IKT kompetenciák alkalmazása. A jól megválasztott tanórai feladatok és témák segíthetik a tanulókat a jövőjüket érintő fontos döntések meghozatalában is.

12. ÉVFOLYAM

A 12. évfolyam tananyaga Nagy-Britannia/Németország viszonyait tárgyalja részletesen, ismétli és egyben elmélyíti az eddig megszerzett tudást, illetve központi súllyal kezeli az irodalom, történelem, művészetek témaköreit, bővítve a diákok általános műveltségét, és így lehetővé téve a célnyelvi ország és Magyarország közötti kulturális különbségek és azonosságok megismerését, ezáltal elősegíti két lényeges nevelési cél megvalósulását, a nemzeti önzonosságtudat erősödését és a kooperatív készségek fejlesztését.

Óraszám	5	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok gazdasága	
Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott a célnyelv országainak gazdaságával az előző szakaszban a Célnyelvi civilizáció, valamint a Földünk és környezetünk tantárgy keretében. Tisztában van az alapvető gazdasági folyamatokkal, jelenségekkel. Már jártasságot szerzett a világháló kritikus és körültekintő használatában.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek szerepéről a világ társadalmi- gazdasági rendszerében, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról; rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák, és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése. A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségeinek és a lehetséges kockázatok számbavétele. A tőke és a munkaerő mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele.		Földünk és környezetünk: iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitás, közlekedés; Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek: a pénz és formái, pénzügyintézetek és tevékenységük,

A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése. Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.	vállalkozói alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság; Matematika: grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euró övezet, euró válság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.

Óraszám	6	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok politikai berendezkedése	
Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tantárgy keretében a tanuló foglalkozott már a politikai felépítmények különböző rendszereivel. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok alapvető jellemzőit. A médiumokban már egyre többen figyelemmel kísérik a bel- és külpolitikai híreket.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot; a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése. Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről. A jelentős politikai pártok a célországokban. A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése.		Történelem és állampolgári és társadalmi ismeretek: a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és köteleességek,

A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémáinak felismerésére, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére. Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.	országgyűlési választások; Informatika: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, kisebbségi jogok, civil szféra, politikai és választási rendszerek

Óraszám	5	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	
Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát és jellemzőit. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok társadalmainak főbb jellemzőit. A médiából ismeri az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáit, játék és dokumentumfilmekből, a hírekből nap mint nap értesülhet nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol; tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására.		Történelem/Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek: a jövedelem szerepe a

A munka világának bemutatása; (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviseltek), munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások). Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról. Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése. A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása, (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása.	családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás; Földünk és környezetünk: társadalomföldrajz; Biológia: az ember megismerése és egészsége, magatartása és lelki egészsége; Erkölcstan, etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói stratégia, munkapiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregedés, túlnépesedés, történelmi vallások, és új keletű vallási közösségek.

Óraszám	5
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hagyományok, szokások, életmód
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.

Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről; felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz; a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál a különböző társadalmi rétegekben használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	
A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal. A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára. A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása. A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.	Kapcsolódási pontok Életvitel és gyakorlat: család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek; Természettudomány: egészséges életmód, fogyatékkal élők; Testnevelés: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció;
Kulcsfogalmak / fogalmak	Család, családtervezés, „szingli”, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermek jogok, kötelességek, esélyteremtés, előregedés, egészséges életmód, fogyatékkal élők, életminőség, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.

Óraszám	5
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Környezetvédelem
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi valamint célnyelvi civilizációs tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat önálló ismeretszerzésre; rendszerezi és értelmezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről kritikus

	véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás). A célnyelvi országokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés). A célnyelvi országokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak). A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás).	Biológia: természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés; Földrajz: településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; Földrajz: talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra; Történelem: természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.
Kulcsfogalmak / fogalmak	környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.

Óraszám	5
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tömegkommunikáció, média
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról, a média szerepéről és a mindennapi életre gyakorolt hatásairól.

Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit önálló információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; képes a tömegkommunikáció társadalmi hatásait, pozitív és negatív aspektusait felismerni, és ezekről kritikus véleményt mond; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni a médiával kapcsolatos kérdésekről; tisztában van a sajtószabadság fogalmával, ennek szerepével a célnyelvi országok és hazánk múltjában és napjainkban.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	
A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban. A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban. A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése, önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva. A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.	Kapcsolódási pontok Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikációs források nyelve; a média hatása a nyelv változására; Történelem: a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán; Informatika: az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. században.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, felelősségteljes tájékoztatás/tájékozódás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.

Óraszám	29
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Irodalom, történelem, művészetek
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemről, irodalomról, képző- és előadó művészetekről és ezek szerepéről a mindennapi életben.

Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával beszélni az általános műveltséghez tartozó témákhoz kapcsolódó kérdésekről; tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	
A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus). A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészenek, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása. Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven. A célnyelvi ország legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása. A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven. A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban. A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.	Kapcsolódási pontok Ének, zene: zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom kiemelkedő alakjai, művei; Magyar nyelv és irodalom: epikai, lírai, drámai művek olvasása és értelmezése, színház; filmművészet; Történelem: történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései; Informatika: az internet kultúra közvetítő szerepe.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek, történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet, grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet, előadó művészet: zene, filmművészet, színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.

Óraszám	5	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tudományok	
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tudományos-technikai vívmányokról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról. A célnyelvi civilizáció első szakaszában átfogó képet szerzett a célnyelvi országok technikai és tudományos vívmányairól.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókinccs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák). Tudomány etikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.		Ember és természet: tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései; Informatika: az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. netikett; Történelem: az ipari forradalom találmányai és hatásuk.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, genetika, klónozás, pszichológia, agykutatás, etológia, evolúció.	

▪ Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése ▪ Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően ▪ Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	Szabadon felhasználható órakeret: 7

13. ÉVFOLYAM

A 13. évfolyam tananyaga központi súllyal kezeli az irodalom, történelem, művészetek témaköreit, bővítve a diákok általános műveltségét, és így lehetővé téve a célnyelvi ország és Magyarország közötti kulturális különbségek és azonosságok megismerését, ezáltal elősegíti két lényeges nevelési cél megvalósulását, a nemzeti önazonosságtudat erősödését és a kooperatív készségek fejlesztését.

Óraszám	6	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok gazdasága	
Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott a célnyelv országainak gazdaságával az előző szakaszban a Célnyelvi civilizáció, valamint a Földünk és környezetünk tantárgy keretében. Tisztában van az alapvető gazdasági folyamatokkal, jelenségekkel. Már jártasságot szerzett a világháló kritikus és körültekintő használatában.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek szerepéről a világ társadalmi- gazdasági rendszerében, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról; rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.	
	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése.	Földünk és környezetünk: iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitás, közlekedés;
	A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségeinek és a lehetséges kockázatok számbavétele.	
	Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás).	
	A célországok kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e	Társadalmi, állampolgári és

kapcsolatok bemutatása. A tőke és a munkaerő mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele. A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése. Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.	gazdasági ismeretek: a pénz és formái, pénzügyek és tevékenységük, vállalkozói alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság; Matematika: grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euró övezet, euró válság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.

Óraszám	6	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok politikai berendezkedése	
Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tantárgy keretében a tanuló foglalkozott már a politikai felépítmények különböző rendszereivel. A célnyelvi országok alapvető jellemzőit. A médiumokban már egyre többen figyelemmel kísérik a bel- és külpolitikai híreket.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot; a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelvi országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése. A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a	Történelem és állampolgári ismeretek: a politikai rendszerek és az állampolgárok	

tevékenységüket meghatározó jogrend. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémáinak felismerésére, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére. Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.	közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és kötelességek, országgyűlési választások; Informatika: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, politikai és választási rendszerek, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

Óraszám	4	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	
Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát és jellemzőit. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok társadalmainak főbb jellemzőit. A médiából ismeri az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáit, játék és dokumentumfilmekből, a hírekről nap mint nap értesülhet nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol; tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására.		Történelem és állampolgári ismeretek: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás,
A munka világának bemutatása; (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség		bevétel, megtakarítás,

kérdései, érdekképviseltek), munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások). Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról. Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése. A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban. A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása, (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása. A célnyelvi dialektusok ismerete szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.	hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás; Természettudomány: az ember megismerése és egészsége, magatartása és lelki egészsége; Erkölcstan, etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói stratégia, munkapiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregedés, túlnépesedés, történelmi vallások, és új keletű vallási közösségek.

Óraszám	4
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hagyományok, szokások, életmód
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.

Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről; felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz; a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál a különböző társadalmi rétegekben használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
Ismeretek / fejlesztési követelmények A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése. A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása. A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.	Kapcsolódási pontok Életvitel és gyakorlat: család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek; Erkölcstan, etika: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet; Biológia: egészséges életmód, fogyasztékkal élők; Testnevelés: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció; Informatika: e-könyvek, médiatudatosság.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Család, családtervezés, „szingli”, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermek jogok, kötelességek, esélyteremtés, előregedés, egészséges életmód, fogyasztékkal élők, életminőség, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.

Óraszám	4
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Környezetvédelem
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi valamint célnyelvi civilizációs tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.

Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat önálló ismeretszerzésre; rendszerezi és értelmezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről kritikus véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai. Megújuló energiaforrások. Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem. Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás). A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás). A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai. A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái, hatásai a flórára és faunára.	Életvitel és gyakorlat: fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben; Biológia: természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés; Földrajz: településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; Erkölcstan, etika: etikus kereskedelem (fair trade); Kémia: vegyi anyagok hatásai a környezetre; Földrajz: talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra; Történelem: természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.
Kulcsfogalmak / fogalmak	környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.

Óraszám	4	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tömegkommunikáció, média	
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról, a média szerepéről és a mindennapi életre gyakorolt hatásairól.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit önálló információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; képes a tömegkommunikáció társadalmi hatásait, pozitív és negatív aspektusait felismerni, és ezekről kritikus véleményt mond; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni a médiával kapcsolatos kérdésekről; tisztában van a sajtószabadság fogalmával, ennek szerepével a célnyelvi országok és hazánk múltjában és napjainkban.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban. A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése, önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva. A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. A reklámok etikusságának vizsgálata. A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalma. A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonyában a különböző történelmi korokban.		Erkölcstan, etika: újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás; Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására; Történelem: a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán; Informatika: az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, felelősségteljes tájékoztatás/tájékozódás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.	

Óraszám	26	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Irodalom, történelem, művészetek	
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemtől, irodalomtól, képző- és előadó művészetekről és ezek szerepéről a mindennapi életben.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccsel használatával beszélni az általános műveltséghez tartozó témákhoz kapcsolódó kérdésekről; tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.	
	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus). A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészenek, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása. Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven. A célnyelvi ország legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása. A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven.	Ének, zene: zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom kiemelkedő alakjai, művei; Magyar nyelv és irodalom: epikai, lírai, drámai művek olvasása és értelmezése, színház; filmművészet; Történelem: történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései; Informatika: az internet kultúra közvetítő szerepe.

A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban. A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek, történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet, grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet, előadó művészet: zene, filmművészet, színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.

Óraszám	4	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tudományok	
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tudományos-technikai vívmányokról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról. A célnyelvi civilizáció első szakaszában átfogó képet szerzett a célnyelvi országok technikai és tudományos vívmányairól.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókinccsel használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák). Tudomány etikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.		Ember és természet: tudománytörténeti jelentőségű felfedezők, a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései; Informatika: az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. netikett; Történelem: az ipari forradalom találmányai, hatása.

Kulcsfogalmak / fogalmak	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, genetika, klónozás, pszichológia, agykutatás, etológia, evolúció.

▪ Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, és/vagy ▪ Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően ▪ Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár- vagy csoportmunkában	Szabadon felhasználható órakeret: 4 óra

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	▪ A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat. ▪ Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. ▪ Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket. ▪ Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azt a magyar politikai berendezkedéssel. ▪ Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására. ▪ Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, ▪ gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más ▪ kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait. ▪ Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát. ▪ Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére. ▪ Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén. ▪ Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit. ▪ Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.